

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор школи №5
Печерського району м. Києва

_____ Олексюк С.В.

«31» серпня 2020 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ШКОЛИ №5 ПЕЧЕРСЬКОГО РАЙОНУ
М.КИЄВА**

«Схвалено»

Педагогічною радою школи
протокол № 4__
від «27» серпня 2020 р.

2020 - 2021

Пояснювальна записка

Нормативно – правова підстава для розробки програми початкової школи

Освітня програма школи №5 Печерського району міста Києва розроблена на виконання закону України «Про освіту», закону України «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87 «Про затвердження державного стандарту початкової освіти»; наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1 -2 класів закладів загальної середньої освіти»; наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3 -4 класів закладів загальної середньої освіти»; наказу МОН України від 13.07.2017 № 1028 «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів».

Призначення програми та засіб її реалізації.

Освітня програма (ст.33 закону України «Про освіту») визначає:

- вимоги до осіб, які розпочинають навчання за програмою початкова освіта;
- загальний обсяг навчального навантаження, який визначає загальний обсяг навчального навантаження за рівнем здобуття освіти, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічну послідовності їх вивчення, що подані в навчальних планах (далі – таблиці);
- очікувані результати навчання та компетентності учнів, подані в рамках навчальних програм;
- навчальні програми предметів, що вивчаються за інваріантним і варіативним складниками;
- форми організації освітнього процесу;
- системи внутрішнього забезпечення якості освіти, проведення поточного та підсумкового оцінювання;

- кадрове забезпечення, навчально-методичне, навчально-технічне, соціально-психологічне середовище закладу освіти, створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу спрямована на:

- поєднання стабільного змісту освіти і варіативності вибору навчальних дисциплін;
- диференційованого та індивідуального навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями різних методик, навчання та виховання;
- утвердження в школі атмосфери гуманізму, поваги до особистості вчителя і учня;
- формуванню у підростаючого покоління патріотизму, потреби турбуватись про майбутнє Батьківщини, національної самосвідомості;
- суверенності: школа є самостійним, національним державно-громадським інститутом освіти, виховання і педагогічної діяльності. Це проявляється в практичній можливості розробки концепції системи, змісту, структури освіти і виховання, навчального плану, програм та посібників, у вільному вирішенні всіх кадрових та інших питань управління школою матеріального та фінансового забезпечення;
- єдності та взаємозв'язку школи з усіма сферами життя народу, його культурою, інтеграції всіх ціннісних виховних сил суспільства.

Освітня програма школи № 5 Печерського району м. Києва

1 -4 КЛАСИ

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта у школі №5 передбачає поділ на два цикли : 1–2 класи та 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне **відстеження їхнього індивідуального розвитку** у процесі навчання. Контрольно-оцінювальна

діяльність набуває для учнів **формульовального характеру**. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні, а визначення особистих результатів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів 1 та 2 класів підлягають вербальному, формульовальному оцінюванню, у 3 та 4 класах – формульовальному та підсумковому, рівневому оцінюванню.

Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти у 4 класі проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється з метою моніторингу якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з орієнтуванням на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначених Державним стандартом початкової освіти до другого циклу навчання (3-4 класи), й очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти (модельних навчальних програмах).

Об'єктами формувального оцінювання є як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;
- аналізу портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

У 3 та 4 класах вчитель орієнтується на інструментарій формувального оцінювання, запропонований у методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924). Орієнтовні вимоги до педагогічного спостереження, учнівського портфоліо, само- та взаємооцінювання викладено у наказі Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154.

Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні відображають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове і річне) у 3 та 4 класах здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Підсумкове тематичне оцінювання здійснюється за результатами виконання діагностичних робіт, розроблених на основі компетентнісного підходу, які можуть бути усними чи письмовими, у формі тестових завдань, цифровій формі (зокрема

тестування в електронному форматі), комбінованої роботи, практичної роботи, усного опитування тощо.

Форми і види оцінювання, зміст завдань учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Обсяг діагностичних робіт визначається із розрахунку прогнозованого часу на виконання окремих завдань учнями, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхньої готовності до виконання того чи іншого завдання. У третіх та четвертих класах тривалість виконання діагностичної роботи не повинна перевищувати 35 хвилин (із 40 хвилин уроку 5 хвилин – інструктаж, 35 хвилин – виконання роботи). Періодичність проведення діагностичних робіт відображається у календарно-тематичному плані з урахуванням кількості тем у межах кожного предмета.

Письмові діагностичні роботи виконуються у зошитах на окремих аркушах, бланках тощо.

Оцінювання діагностичних робіт здійснюється у відповідності до критеріїв оцінювання результатів навчання. Під час проведення підсумкового (тематичного, семестрового та річного) оцінювання визначається рівень сформованості кожного загального навчального результату, визначеного Державним стандартом початкової освіти, у відповідності до логіки та послідовності його формування згідно з навчальною програмою. Результати проведення діагностичних робіт у класному журналі не фіксуються.

Середня оцінка за тематичне, семестрове та річне оцінювання не виводиться. У журнал та свідоцтво досягнень виставляється рівень за кожен результат навчання з навчальних предметів/інтегрованих курсів наприкінці кожного навчального семестру та навчального року. Річним оцінюванням є результати навчання учнів за останній семестр.

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про сформованість наскрізних умінь учнів та рівні результатів їх навчання. Наскрізні уміння позначаються словами: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату за допомогою дорослих», «потребує значної уваги і допомоги». Рівень сформованості наскрізних умінь учнів визначає учитель на основі педагогічних спостережень та аналізу учнівського портфоліо.

Під час заповнення свідоцтва досягнень вчитель може використовувати графічні позначки на власний розсуд. Документ підписують учитель і батьки (особи, які їх замінюють). Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в закладі освіти.

2. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів початкової школи максимально 3500 годин/рік.

1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік);

2 класів – 25 годин на тиждень (850 годин\на рік);

3 класи – 25 годин на тиждень (850 годин/навч.рік);

4 класи – 26 годин на тиждень (884 годин/навч.рік).

Класи	Примітка	Варіант Типових навчальних планів, затверджених МОН України
1- А, 1- Б	Українська мова навчання	Типова освітня програма Нової української школи Р. Шаяна (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272)
2 – А 2 - Б	Українська мова навчання	Типова освітня програма Нової української школи Р. Шаяна (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272)
3-А 3-Б 3 -В	українська мова навчання	Типова освітня програма Нової української школи Р. Шаяна (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273)
4-А 4-Б	українська мова навчання	Експериментальний навчальний план початкової школи експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів затверджений наказом МОН України від 16.08 2017 № 1181

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень у **1 - 2 класах** окреслено у навчальних планах початкової школи закладу загальної середньої освіти I ступеня (**додаток 1**).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень у **3 класах** окреслено у навчальних планах початкової школи закладу загальної середньої освіти I ступеня (**додаток 2**).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень у **4 класах** окреслено у Експериментальних навчальних планах початкової школи експериментального закладу загальної середньої освіти I ступеня (**додаток 3**).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за

роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах **інтегрованого підходу у навчанні**. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Учні з особливими освітніми потребами, що навчаються в інклюзивних класах, здобувають початкову освіту за розробленими індивідуальними робочими навчальними планами.

Освітню програму школи № 5 для 1 – 4 класів укладено за основними освітніми галузями.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу, англійську мову. Предмет «Англійська мова» не передбачає інтегрування в інші освітні галузі.

Клас	Предмет	години
1 - А,Б	Англійська мова	2+1
2 - А, Б	Англійська мова	3+1
3 - А,Б,В	Англійська мова	3+1
4 - А,Б	Англійська мова	3+2

В організації роботи над програмою освітньої галузі «Математика», включення програмового змісту з математики передбачає включення програмового змісту з математики в інтегрований предмет «Я досліджую світ».

Варіативна складова навчального плану використана із врахуванням особливостей організації освітнього процесу. Навчальний час, передбачений на **варіативну складову**, використаний на посилення предмету інваріантної складової, англійської мови – 1 година (1 – 3 клас), 2 години (4 клас)

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво (1 година), образотворче мистецтво (1 година) з метою забезпечення упродовж циклу навчання всіх очікуваних

результатів галузі у 1 – 2 та інтегрований курс «Мистецтво» у – 3 класах.

Відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», наказу МОН України №1181 від 16.08.2017 «Про затвердження експериментального навчального плану»(4 клас) години **фізичної культури не враховано при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.**

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні іноземної мови відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) та РОЗ'ЯСНЕННЯ МОН України «Щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02. 2018 р (лист МОН України 1\9-322 від 18.05.2018 року).

Погодинне співвідношення між освітніми галузями за роками навчання встановлює базовий навчальний план початкової освіти, визначаючи загальну щорічну кількість годин за освітніми галузями (див. абзац 21 та додаток 2 до Стандарту). У процесі інтеграції кількість навчальних годин, передбачених на вивчення кожної освітньої галузі базовим навчальним планом, перерозподіляється таким чином, що їх сумарне значення не зменшується. Це відображається в типових освітніх програмах, освітніх програмах закладів загальної середньої освіти (абзац 24 Стандарту). Поділ класів на групи здійснюється незалежно від того, як розподілений між окремими й інтегрованими предметами час, відведений на відповідні освітні галузі.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахovanі санітарно-гігієнічні норми та максимальну тривалість заняття у 1-х класах – 35 хвилин, у 2 - 4-х класах – 40 хвилин.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки

здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується учителем з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення.

Гранична наповнюваність початкових класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» і становить 30 учнів.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ВИЗНАЧЕНИХ ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ ЗАГАЛЬНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які мають реалізувати вчителі початкових класів у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма (1 – 4 клас) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- **здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та

ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях,

пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й вміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

У 2020-2021 навчальному році передбачається проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової школи у вигляді підсумкових контрольних робіт з двох предметів: українська мова (українська мова та читання) і математики.

4. ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

Мовно-літературна освітня галузь (українська мова і літературне читання, англійська мова) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Освітня галузь **«Мови і літератури»** з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети **«Українська мова»**, **«Читання»**, **«Англійська мова»** та інтегрований курс **«Я досліджую світ»**.

Математична галузь (математика) ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими **змістовими лініями**: **«Числа, дії з числами. Величини»**, **«Геометричні фігури»**, **«Вирази, рівності, нерівності»**, **«Робота з даними»**, **«Математичні задачі і дослідження»**.

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Освітня галузь **«Математика»**, реалізуються через окремий предмет та у інтегрованому курсі **«Я досліджую світ»**.

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі («Я досліджую світ») можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма **«Я досліджую світ» (1 - 4 класи)** ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює

систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

«Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);

«Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Інформатична освітня галузь (інформатика) починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для:

- доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);
- опрацювання інформації;
- перетворення інформації із однієї форми в іншу;

- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

Технологічна освітня галузь (дизайн і технології) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації». Освітня галузь «Технології» реалізується через інтегрований курс **«Я досліджую світ»** у 1 – 4 класах.

Мистецька освітня галузь (музичне мистецтво, образотворче мистецтво) ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується **окремими предметами** «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» та **інтегрованим курсом** «Мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних

компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність». Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремим предметом «Фізична культура».

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» **години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.**

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу у 1 - 4 класах є: різні типи уроку, форми віддаленого, дистанційного навчання (асинхронне навчання, синхронне віддалене) екскурсії, віртуальні подорожі, вистави, інсценізації, квести.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Основним завданням освітнього процесу в школі є реорганізація освітньої діяльності школи із засвоєння змісту навчальних предметів на формування здатності до практичного застосування набутих знань.

В школі створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проєкційної техніки,

педагогічних програмних засобів. Це забезпечує можливість для досягнення освітнього процесу – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності.

Мережа класів та груп початкової школи:

1- 2 класи (перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий) – 4 класи, 126 учнів – 8 підгруп (українська мова, англійська мова)

3 - 4 класи – (другий цикл початкової освіти – основний) – 5 класів, 114 учнів, 9 підгруп (українська мова, англійська мова)

Кадрове забезпечення:

Всього педагогічних працівників у початковій школі – 23

Із них: вчителі початкових класів – 9; вихователі ГПД – 7; асистент вчителя – 1; вчителі англійської мови – 4; практичний психолог – 1; заступник директора - 1

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Для забезпечення освітнього процесу база початкової школи складається із 9 класних кімнат, 2 спортивних залів, 2 універсальних зали, 1 комп'ютерний клас, 4 відкритих майданчиків. . Класні кімнати початкової школи мають можливості для мобільної трансформації при потребі зміни виду діяльності та напрямку занять. В школі модернізовано просторово-предметне оточення, програми та засоби навчання. У зв'язку з тим, що в шкільному житті зростає частка групової, ігрової, проектної і дослідницької діяльності, урізноманітнюємо варіанти упорядкування освітнього простору – створено мобільні робочі місця, інтерактивні зони з використанням ІТ, інтер'єр початкової школи спрямований на розвиток дитини і мотивації її до навчання.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Педагоги школи використовують у своїй роботі сучасні навчальні технології та методи навчання: метод проектування, дослідницькі, ігрові, групові технології, ІКТ. Однією зі складових освітньої технології є комп'ютерна підтримка навчання та управління навчальним процесом. Робочі місця вчителя забезпечені повністю

(робочий комп. учителя, мультимедійні проектори, інтерактивні дошки БФП тощо) та швидкісним Інтернет (9 кабінетів)

Інформаційні технології, у сукупності з проєктованими технологіями навчання, використання активних методів навчання стають базою освітнього процесу, що гарантує необхідний рівень якості, варіативності, диференціації та індивідуалізації навчання та виховання.

Структура навчального року

У 2020-2021 навчальному році в 1-4 класах передбачено п'ятиденний робочий тиждень.

Структура навчального року визначена відповідно ст. 10 п.4 закону України «Про загальну середню освіту»

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – 01 вересня по 24 грудня 2020 року

II семестр – 10 січня по 31 травня 2021 року

Осінні канікули з 26 жовтня по 1 листопада 2020 року;

Зимові канікули з 25 грудня по 10 січня 2021 року;

Весняні канікули з 22 по 28 березня 2021 року.

Навчальні екскурсії та практика у 1-8,10 класах за рішенням педагогічної ради закладу буде проводитись упродовж навчального року, а також із застосуванням методик дистанційного навчання.

Режим роботи

Режим роботи навчального закладу визначено як 5-денний робочий тиждень.

Для 1 – х класів (вхід 1)

Урок	1 клас
Ранкова зустріч	8.30 – 9.00
1	9.00-9.35
2	9.50-10.20
Сніданок	10.20 – 10.50
3	10.50 - 11.20
4	11.45-12.20

Прогулянка \ 5 урок	12.40 – 13.15
Прогулянка	13.15 – 14.00

Для 2 – 3 х класів (вхід 2 -3)

Урок	2- 4 класи
Ранкова зустріч	8.30 – 9.00
1	9.00 - 9.40
2	10.00 – 10.40
3	10.50 - 11.30
4	11.45 -12.25
Сніданок	12.25 – 13.45
5	13.45 – 14.25
6	14.25 - 15.05

Для учнів 4 класів (вхід 3)

Урок	2- 4 класи
Ранкова зустріч	8.30 – 9.00
1	9.00 - 9.40
2	10.00 – 10.40
3	10.50 - 11.30
Сніданок	11.30 – 11.50
4	11.50 -12.30
5	12.30 – 13.10
6	13.10 – 14.20
Прогулянка	14.30 – 15.30

Навчальний план 1 – 2 класів

Для 1 – А, 1 – Б, 2 – А, 2 – Б класів Типової освітньої програми початкової школи з українською мовою навчання (наказ МОН України від 08.10.2019 р №1272)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах		
	1	2	разом
Українська мова	5+2	5+2	10
Іноземна мова	2+1	3+1	7
математика	3	3	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво **	1+1	1+1	4
Фізична культура***	3	3	6
Усього	20+3	21+3	41+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової			
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складової, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класу на групи)	23	25	48

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета:

мовно – літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська, історична – разом 4; інформатика, 2 клас – 1 год.

** Окремі предмети «Образотворче мистецтво» (1 год) і «Музичне мистецтво» (1 год)

*** Години фізичної культури не враховуються у визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Директор школи _____ С.В. Олексюк

Навчальний план 3 класів

Для 3 – А, 3 – Б, 3 - В класів за Типової освітньою програмою початкової школи з українською мовою навчання (наказ МОН України від 08.10.2019 р №1273)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень по класах
	3
Українська мова	5
Іноземна мова	3+1
математика	4
Я досліджую світ*	7
Інформатика	1
Мистецтво **	1
Фізична культура****	3
Усього	23+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складової, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класу на групи)	26

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно – літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська, історична – разом 4; інформатика, 2 клас – 1 год.

** Інтегрований курс «Мистецтво» (1 год)

*** Години фізичної культури не враховуються у визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Директор школи _____ С.В. Олексюк

Навчальний план для 4-А, 4-Б класів

Для **4-А, 4-Б класів** – Експериментальний навчальний план початкової школи експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів затверджений наказом МОН України від 16.08 2017 № 1181

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	4-А, 4 - Б
Українська мова	7
Математика	3
Мистецтво	2
Інтегрований курс «Я досліджую світ» мовно-літературна (2)	6
математична (1)	
природнича (2)	
технологічна (1)	
інформатична (1)	
соціальна і здоров'язбережна (0,5)	
громадянська та історична (0,5)	
Іноземна мова (англійська)	3+2
Фізична культура	3
Усього	23+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

Директор школи _____ С.В. Олексюк